

Historici boos over gedenkdag voor verdrevenen

CDU en FDP willen verdreven Duitsers op 5 augustus herdenken

Achtergrond - 16 februari 2011

De vijfde augustus moet in Duitsland een nationale herdenkingsdag worden voor de *Vertriebenen*, Duitsers die na de oorlog uit het huidige Polen en Tsjechië werden verdreven. De Bondsdag keurde dit voorstel van CDU en FDP vorige week goed. Tientallen vooraanstaande historici zijn tegen en proberen de herdenkingsdag alsnog tegen te houden.

“Een verkeerd politiek-historisch signaal.” Zo noemen 68 gezaghebbende historici het plan voor de nationale herdenkingsdag, Maandag stuurden zij een gezamenlijke verklaring uit. Onder hen grote Duitse namen als Norbert Frei, Jürgen Kocka en Wolfgang Benz en historici uit Polen, Tsjechië en Slowakije.

Ze hebben op zich niets tegen een herdenking van verdrevenen, zeggen ze. Dat gebeurt op initiatief van de Verenigde Naties jaarlijks al op 20 juni, de werelddag van migranten en vluchtelingen. Maar een aparte herdenking voor de Duitse verdrevenen op 5 augustus kan volgens hen niet.

Charta der Heimatvertriebenen

CDU, CSU en FDP willen jaarlijks op 5 augustus stilstaan bij het leed dat de Duitse verdrevenen ondergingen. Op 5 augustus 1950 werd de ‘Charta der Heimatvertriebenen’ opgesteld, waarin Duitse verdrevenen opkomen voor hun recht op een thuis.

Voor CDU, CSU en FDP is deze Charta der Heimatvertriebenen “een wezenlijke mijlpaal op de weg naar integratie en verzoening”, meldt parlamentswebsite *Bundestag.de*. Integendeel, schrijven de historici in hun verklaring. In de Charta is geen woord te vinden over de massavernietiging van de joden, Polen, Roma, Sinti, de Russische krijgsgevangenen en andere vervolgte groepen. Ook staat er niets in over de nationaal-socialistische plannen om Slavische volken uit hun gebieden te verdrijven, aldus de wetenschappers, en nergens komt het woord verzoening voor.

Spanning tussen Duitsland en Polen

Heimatvertriebenen zijn Duitsers die na de Tweede Wereldoorlog uit Oost-Europa moesten [vluchten](#), vooral uit voormalig Oost-Pruisen, Silezië en Sudetenland. Historici gaan ervan uit dat circa 12 tot 14 miljoen mensen zijn verdreven. Van hen hebben 2 miljoen mensen de vlucht niet overleefd.

Ook de oppositie is tegen de nationale herdenkingsdag voor de Duitse verdrevenen. In het debat in de Bondsdag spraken Die Linke en De Groenen van een “schandaal” en een “affront tegenover de Oost-Europese partners”, aldus het verslag van het debat op *Bundestag.de*. De afgelopen jaren deden verschillende incidenten rond de verdrevenen vooral de spanning tussen Duitsland en Polen oplopen.

SPD'er Wolfgang Thierse, zelf kind van *Vertriebenen*, noemde het voorstel “een stap terug” in de toenadering tussen Duitsland en Polen. Hij protesteerde er vorige week heftig tegen. In de Charta zeggen de verdrevenen dat ze afzien van “wraak en vergelding”. Maar volgens de voormalige parlementsvoorzitter hadden de Duitsers “na de oorlog die ze zelf zijn begonnen en de misdaden die ze hebben begaan helemaal geen recht op wraak”.

Volgens de oppositiepartijen probeert de CDU met de herdenkingsdag conservatieve stemmen te winnen voor de komende deelstaatverkiezingen, aldus *Spiegel Online*. In de peilingen staan de christendemocraten er niet goed voor.

Merkel terughoudend

De vraag is of de regering de nieuwe herdenkingsdag goedkeurt. In het voorstel dat de Bondsdag vorige week aannam, wordt de Bondsregering officieel gevraagd te onderzoeken of 5 augustus een mogelijke datum voor een nationale herdenkingsdag is. Merkels coalitie is terughoudend als het om nieuwe nationale herdenkingsdagen gaat, zegt regeringswoordvoerder Steffen Seibert tegen *Spiegel Online*. Er zijn al twee dagen die aan de vlucht en verdrijving herinneren: de Volkstrauertag en de Tag der Heimat, aldus Seibert.

Op de Volkstrauertag in november worden de slachtoffers van beide wereldoorlogen officieel herdacht. De Tag der Heimat wordt jaarlijks op de eerste zondag van september door de Bund der Vertriebenen georganiseerd in aanwezigheid van regeringsvertegenwoordigers.

Artikel:

<https://duitslandinstituut.nl/artikel/249/historici-boos-over-gedenkdag-voor-verdrevenen>